

4 Ιουλίου 2013

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

A) Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

B) Παιδείας και Θρησκευμάτων

Γ) Οικονομικών

Θέμα: Άμεση αντιμετώπιση της παράνομης παιδικής εργασίας

Το φαινόμενο της παράνομης παιδικής εργασίας είναι πολυεπίπεδο και έχει απασχολήσει έντονα τη διεθνή κοινότητα, δεδομένου ότι η αντιμετώπισή του αποτελεί κρίσιμο σεβασμού των δικαιωμάτων των παιδιών και των διεθνών συμβάσεων που τα προστατεύουν.

Ανάμεσα στους λόγους που οδηγούν τα παιδιά στην εργασία είναι η φτώχεια, οι άνισες εκπαιδευτικές δυνατότητες κατά γεωγραφική περιοχή, το αρνητικό οικογενειακό περιβάλλον καθώς και η προκατάληψη απέναντι σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες.

Στην Ελλάδα, εξαιτίας της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, η παιδική φτώχεια ανέρχεται στο 23,7% (κατατάσσοντας την χώρα μας έβδομη ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ενώ η προτροπή των γονιών για οικονομική συνεισφορά των παιδιών στον ελλιπή οικογενειακό προϋπολογισμό αποτελεί τον βασικότερο λόγο που ωθεί τα παιδιά στην εργασία και, κατ' επέκταση, στην εκμετάλλευσή τους από πολύ μικρή ηλικία. Το φαινόμενο της παράνομης παιδικής εργασίας έχει πάρει επικίνδυνες διαστάσεις και απαιτεί τη δραστική αντιμετώπισή του.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το 2010 εκδόθηκαν στην Ελλάδα 1.462 βιβλιάρια εργασίας ανηλίκων, το 2011 ο αριθμός μειώθηκε σε 874 και το 2012 έφτασε τα 562, τη στιγμή που η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού εκτιμά τους ανήλικους εργαζόμενους σε 6.238 το τελευταίο τρίμηνο του 2012. Το γεγονός αυτό είναι πράγματι ανησυχητικό διότι η μείωση αυτή δεν υποδηλώνει ότι μειώθηκε ο αριθμός των ανηλίκων που εργάζονται αλλά ότι μέσα σε αυτή την περίοδο της βαθιάς οικονομικής κρίσης μειώθηκε δραματικά η αδειοδοτημένη εργασία ανηλίκων, καθώς η ανασφάλιστη εργασία είναι φθηνότερη από την ασφαλισμένη. Η εκτίμηση

είναι ότι ο πραγματικός αριθμός των ανήλικων εργαζομένων, έστω και περιστασιακά, είναι πολλαπλάσιος αυτού του αριθμού, ξεπερνά τις 100.000, διότι κάθε χρόνο, σύμφωνα με τη Eurostat, 70.000 παιδιά (δηλαδή το 11,4% των μαθητών) σταματούν το σχολείο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αναζητώντας συχνά κάποιου είδους απασχόληση, αρκετοί ανήλικοι φοιτούν σε εσπερινά λύκεια ή ΕΠΑΛ ενώ παράλληλα εργάζονται, 3.500 περίπου παιδιά εγκαταλείπουν το σχολείο στο δημοτικό, ενώ πολλά παιδιά, ιδίως Ρομά, δεν εγγράφονται ποτέ στο σχολείο και ασχολούνται με παράνομες μορφές εργασίας ή/και βοηθούν στις εργασίες των οικογενειών τους. Σύμφωνα με στοιχεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σε ποσοστό 70% τα παιδιά που σταματούν το σχολείο με κάποιο τρόπο εργάζονται.

Τα εργαζόμενα αυτά παιδιά δουλεύουν σε άθλιες συνθήκες, είναι κακοπληρωμένα και ανασφάλιστα και σε πολλές περιπτώσεις οι εργοδότες τους παραβιάζουν τα δικαιώματά τους, ενώ το μέλλον τους διαγράφεται δυσοίωνο, καθώς δεν τους δίνεται η δυνατότητα να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να διευρύνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους αλλά και την κοινωνική τους θέση μέσα από το σχολείο.

Η νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους δε ελάχιστες φορές ισχύει και σε κάθε περίπτωση δεν αρκεί για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Η ελληνική νομοθεσία, που κατά βάση στηρίζεται σε διεθνείς συμβάσεις, δεν εφαρμόζεται ενώ το μεγαλύτερο πρόβλημα έγκειται στην έλλειψη ικανοποιητικών στοιχείων σχετικά με την παιδική εργασία και τη σχολική διαρροή, για την οποία δεν έχουν δοθεί επίσημα στοιχεία από το υπουργείο Παιδείας.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί

- 1) Σε ποιες άμεσες ενέργειες θα προβούν ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της παράνομης παιδικής εργασίας;
- 2) Προγραμματίζετε ενέργειες για την ενεργοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς);
- 3) Για ποιο λόγο δεν έχουν δοθεί επίσημα στοιχεία από το Υπουργείο Παιδείας για τη σχολική διαρροή;
- 4) Με ποιο τρόπο θα αντιμετωπιστεί το γεγονός ότι η επιδοματική πολιτική δεν συμβάλλει στην υπέρβαση των προβλημάτων που προέρχονται από την οικογενειακή προέλευση των παιδιών (παιδιά οικονομικώς ασθενέστερων οικογενειών, αναλφάβητων και σε μεγάλο ποσοστό προσφύγων);
- 5) Υπάρχει μέριμνα για την υιοθέτηση ενός εθνικού σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των παιδιών, όπως έχουν προτείνει οργανισμοί όπως ο ΟΗΕ και η UNICEF;

6) Έχει ληφθεί υπόψη και προς ποια κατεύθυνση για την αντιμετώπιση του φαινομένου η σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20ης Φεβρουαρίου 2013 «Επενδύοντας στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας» και οι κατευθυντήριες γραμμές της;

Οι βουλευτές που ερωτούν

Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη

Δημήτρης Αναγνωστάκης

Γιώργος Κυρίτσης

Γιάννης Πανούσης

Θωμάς Ψύρρας